



OBZOR

Informační časopis OBCE TMAŇ

Ročník XXXII.

Duben 2020

Číslo 4/2020 (362)

SPOLEČNĚ TO ZVLÁDNEME !!!



VÝTISK ZDARMA

NA SLOVÍČKO SE STAROSTOU...

Vážení spoluobčané,

I dnešní, pravidelné měsíční vydání našeho časopisu Obzor, jsem se rozhodl vydat zdarma a do všech domácností, stejně tak, jak tomu bylo při mimořádném vydání dne 16.března 2020.

Důvody jsou veskrze dva, vzájemně propojené. Tím prvním jsou samozřejmě nadále trvající mimořádná opatření Vlády České republiky, jenž souvisejí s celosvětovou pandemií Covid-19. Tato opatření změnila nám všem zcela zásadně život. Proto je část tohoto čísla opět zaměřena na aktuální dění kolem této nemoci. Zmiňujeme se zde třeba o rouškách, které se během několika dní staly „hitem“ českého národa (str.3-4).

Vzhledem k tomu, že situace kolem této pandemie je nadále velmi vážná a každým dnem dochází k jejímu vývoji a tím i ke změnám různých nařízení a doporučení, vytvořil jsem Krizový štáb obce, jehož prvotním úkolem je reagovat na vše nové, kolem této problematiky (str.5). Bohužel ani v době vyhlášeného Nouzového stavu, neutichá aktivita některých nekalých živlů, stejně jako někteří občané nechťejí respektovat daná nařízení. Proto souběžně se vznikem Krizového štábu, vzniká v naší obci stála pracovní skupina S.O.S. Tmaň, o které se více dočtete na straně 6.

Aby však toto vydání nebylo jen o opatřeních, nařízeních a doporučeních kolem Koronavirusu a přišli jsme i na jiné myšlenky, je druhá část časopisu věnována tradičním příspěvkům, které by mohly v mnoha rodinách být i něčím poučným či zábavným při čtení našim nejmenším, pro které jsou školní lavice dočasně uzavřeny. A to je ten druhý důvod, proč budu rád, když se vydání tohoto čísla dostane do všech domácností. Báje a pověsti o naší obci nebo historie škol je čtení, které by mohlo zaujmout každého (str.8-14), stejně jako vzpomínky na poslední dny ve školce našich předškoláků (str.15).

Ani běžný život v obci se zcela nezastavil, stejně jako ten kulturní, i když v omezeném rozsahu (str.16-18). Budu rád, když všichni rodiče zapojí své děti do naší soutěže o nejhezčí velikonoční kraslice a v neděli 5.dubna společně usedneme k počítačům a mobilům a na dálku zatleskáme Anetě Špačkové a Lukáši Veselému při jejich online koncertu pro vás.

Dovolte mi závěrem mých dnešních řádků, poděkovat vám všem, kteří dodržuje vše potřebné proto, abychom společně se všemi složkami IZS dokázali překonat zlé časy a přemoci ten zákeřný virus, který nám nyní všem převrátil život trochu naruby a na čas nás uzavřel do našich domovů mezi čtyři stěny. Nyní je důležité být trpělivými a těšit se na to, až se společně budeme moci scházet na volných prostranstvích.

Děkuji vám všem za váš zodpovědný přístup i za trpělivost, jen společně to opravdu zvládneme.

starosta obce

TÉMA DNE - ROUŠKY

Roušky, roušky a zase roušky. Snad nikdy se tolik nediskutovalo o této ochranné pomůcce jako nyní. Je to logické, vláda v reakci na epidemii koronaviru vyhlásila povinnost nosit na veřejných místech roušky pro všechny bez výjimky. Snaží se tím zamezit kapénkovému přenosu viru z člověka na člověka. Celorepubliková povinnost chodit na veřejnosti pouze se zakrytým nosem a ústy (respirátorem, rouškou či šátkem) začala platit o půlnoci ze středy na čtvrtek 19.3.2020.

Přes počáteční ignoraci tohoto nařízení méně odpovědnými jedinci, dnes převažují tací, kteří zakrytí obličeje na veřejnosti berou vážně a zodpovědně. Ne zcela jednoznačná definice používání ve vozidle či v přírodě se již také pomalu vysvětluje. Při krátké procházce, kterou byste si ze zdravotních důvodů měli dopřát, se doporučuje mít roušku připravenou na krku a při případném míjení jiných osob ji mít všichni nasazenou. Pokud cestujete ve vozidle sami či pouze rodinní příslušníci, je doporučeno, aby především řidič roušku nepoužíval. Vdechování přes ní totiž může po čase způsobit mírnou ztrátu koncentrace.

Nedostatek roušek vyřešil český národ tím nejlepším způsobem. Každý, kdo má doma šicí stroj, se ujal šití pro sebe i své nejbližší. Diskusemi o nejvhodnějších materiálech a střízích bychom zde popsali stránky. My bychom však chtěli poděkovat těm, kteří se neváhali pustit do výroby roušek nejen pro své nejbližší, ale i pro všechny ostatní, kteří se k nim neměli jak dostat. I k nám na obecní úřad přišli někteří z nich a



nabídli své roušky pro ostatní občany. Poděkování tak patří například paní Hance Laňové a jejím dcerám či paním Petře Voříškové, Olině Cajthánlové, Kláře Moravcové a dalším, na které jsem možná nyní v záplavě povinností zapomněl. Rád bych také poděkoval panu Romanu Kantorovi za dar jednorázových rukavic, které jsou dnes také velmi nedostatkovým zbožím.

Obec také oslovila zdejší firmu Condor, která bleskově přešla na výrobu roušek nejen pro nás, ale i pro další obce. Poděkování tak patří nejen majiteli firmy panu Šmicovi, ale i všem, kteří tam roušky šijí, jmenovitě paním Ireně Karmazínové, Jitce Nové, Blance Bergmanové, Ivaně Fridrichové, Hance Hájkové a panu Jaroslavu Kohoutovi.

Velké poděkování patří ale všem v této zemi, kteří k šicím strojům zasedli !!!

Pokud tedy kdokoliv z vás roušky potřebujete, kontaktujte nás na obecním úřadě, domluvíme se na způsobu předání.

Jak správně nosit ochrannou roušku

- než si roušku nasadíte, důkladně si omyjte ruce
- přiložte roušku na ústa a nos
- roušku vytvarujte tak, aby dobře přiléhala k nosu a tvářím
- během používání se roušky nedotýkejte, pokud se dotknete, umyjte si ruce mýdlem nebo dezinfekcí
- snímejte roušku odzadu
- jednorázovou roušku vyhodte
- bavlněnou roušku sterilizujte
- umyjte si ihned po sundání ruce

Jak sterilizovat roušku

I podomácku vyrobená rouška by měla splňovat možnost snadné sterilizace po každém použití. Nejjednodušším způsobem sterilizace je vyvaření. Obecně se doporučuje nechat vodu s rouškou projít varem a pak nechat samovolně vychladnout. Pro tento účel je velmi vhodný materiál 100% bavlna, která var vydrží. Na jiné druhy materiálu se dá použít například horký vzduch z fénu. Roušku je pak nutné také přežehlit.

Kam se obrátit, když mám příznaky nemoci COVID-19?

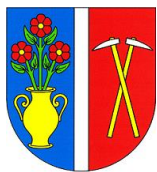
Bolí vás v krku, kašlete a k tomu všemu se přidala ještě únava a bolest hlavy nebo horečka? V první řadě byste rozhodně neměli panikařit. To, že se u vás některý z těchto příznaků vyskytuje, automaticky neznamena, že jste se nakazili novým typem koronaviru SARS-CoV-2. Myslete ale na to, že **určité riziko tu je**, a tak zůstaňte doma, omezte kontakt s ostatními lidmi a **telefonicky kontaktujte svého lékaře**, který vám s dalšími kroky poradí. **Určitě se ale vyhněte osobní návštěvě ordinace**. Kromě toho, že byste eventuálně mohli infikovat další pacienty, mohli by i oni představovat potenciální nebezpečí pro vás.

Doporučené odkazy:

<https://special.novinky.cz/covid-19/>

<https://koronavirus.mzcr.cz/>

<https://www.akpcr.cz/>



COVID - 19

KRIZOVÝ ŠTÁB OBCE TMAŇ

Jaromír FRÜHLING	starosta obce	tel. 602 655 493
Antonín KIML	1.místostarosta	
Petr KREJČÍ	2.místostarosta	
Tomáš PROCHÁZKA	• bezpečnost obyvatel • dodržování nařízení Vlády ČR o nouzovém stavu • školství	tel. 702 030 015
Jiří BASL	• bezpečnost obyvatel • krizové řízení • psychologická poradna	
Petra VINŠOVÁ	• kontakt se seniory • ochranné pomůcky	tel. 733 645 455
Hana LAŇOVÁ	• kontakt s občany obce • školství	

Krizový štáb obce při současném vyhlášení nouzového stavu projednává možnosti řešení mimořádných událostí a krizové situace, navrhuje úkoly a opatření, připravuje návrhy postupu řešení těchto situací, zabezpečuje a kontroluje realizaci přijatých úkolů a opatření. Některá nařízení vlády povolují statutárnímu orgánu obce detailní úpravu vyhlášených opatření, což znamená, že obec (krizový štáb obce) na základě vládou vyhlášeného nouzového stavu pravděpodobně přistoupí k vydání nebo upřesnění některých opatření.

Další důležité kontakty

Linka Covid - 19	1212
Policie ČR	158
S.O.S. Tmaň	702 030 015
Krajská hygienická stanice, pobočka Beroun	311 548 831
Linka pomoci – Středočeský kraj	800 710 710 (Po-Pá 8.00-16.00)

Vážení spoluobčané obce Tmaň,

na základě množení se případů, kdy (a nejen v našem okolí) dochází k tomu, že na Vašich soukromých pozemcích se začínají pohybovat neznámé nezvané osoby, vzniká dnešním dnem z iniciativy předsedy Komise pro bezpečnost občanů panem Mgr. Tomášem Procházkou pod záštitou starosty obce Tmaň pracovní skupina **S.O.S. TMAŇ**. Cílem této skupiny je reagovat na podněty a zabývat se případy kdy:

S.O.S. TMAŇ



- Na svém pozemku spatříte cizí nezvané osoby...
- Budete-li se cítit ohroženi z hlediska fyzické bezpečnosti...
- Budete-li potřebovat radu ohledně Vaší fyzické bezpečnosti...
- Spatříte-li kdekoli na území obce Tmaň chování jiných osob, mající znaky přestupkového nebo trestního jednání ohrožující život, zdraví nebo majetek...

Tato skupina je zřízena z řad současných nebo bývalých příslušníků policejních a vojenských speciálních jednotek, bydlících v naší obci. Tito příslušníci mají zkušenosti nejen s taktickým řešením výše uvedených případů, ale zároveň znalost právních norem, které při řešení těchto případů lze z hlediska práva využít. Jedná se zejména o využití:

- § 28 KRAJNÍ NOUZE (zák. č. 40/2009 Sb. - trestní zákoník)
- § 29 NUTNÁ OBRANA (zák. č. 40/2009 Sb. - trestní zákoník)
- § 76/2 ZADRŽENÍ OSOBY PODEZŘELÉ (zák. č. 141/1961 o trestním řízení soudním – trestní řád)

Úkolem skupiny S.O.S. Tmaň není nahrazovat činnost Policie ČR !!! Naopak, její příslušníci budou s Policií ČR v úzkém kontaktu a budou provádět případný zásah jen do příjezdu policejní hlídky v rámci platných zákonů ČR. Její zřízení má za úkol odlehčit práci policie, která je navíc nyní, v době protikoronavirových opatření, zahlcena mnoha dalšími činnostmi, souvisejícími s mimořádnými opatřeními, která vydala vláda ČR.

Doporučený postup při zjištění neoprávněného pohybu cizích osob na Vašem pozemku:

- ✓ Na dotyčného nevolejte, nijak na sebe neupozorňujte
- ✓ Kontaktujte skupinu S.O.S. Tmaň a do telefonu udejte:
 - vaše celé jméno a adresu
 - popis zjištěného protiprávního jednání
 - popis podezřelých osob – počet, vzhled, případné zjištění zbraní (zbraní se rozumí cokoli, čím je možno učinit útok proti tělu důraznějším, např. stělná zbraň, nůž, kovová nebo dřevěná tyč,...)
 - popis vaší osoby – váš vzhled, oblečení, atd., aby nedošlo k záměně s podezřelou osobou
- ✓ Po příjezdu skupiny S.O.S. Tmaň zůstaňte schovaní doma a vyčkejte na její vyzvání.

Rady jak ochránit Vaše zdraví a majetek:

- ✓ Uzamykejte vaši nemovitost (ať už se jedná o zahradu, dům nebo byt).
- ✓ Nesdělujte nikomu, že jste doma sami (zejména starší spoluobčané by toto měli brát velmi vážně).
- ✓ Mějte v mobilním telefonu připravené číslo na policii (**158**), záchranku (**155**) a hasiče (**150**) a naučte se ho rychle vyhledat – může nastat situace, kdy skutečně půjde o vteřiny.
- ✓ Buďte alespoň v telefonickém nebo vizuálním kontaktu se svými sousedy.
- ✓ Je dobré mít na viditelném místě (např. magnetem na lednici) připravený papír na kterém budou uvedené
 - vaše údaje (jméno, datum narození, č. zdravotní pojišťovny a trvalé bydliště)
 - seznam pravidelně užívaných léků
 - kontakt na Vaše nejbližší příbuzné.
- ✓ Finanční hotovost, kterou máte doma by měla být přiměřená a dobře uschovaná. Skrýše pod matrací nebo v hrnečku na polici zloději velmi snadno odhalí.

**V případě potřeby volejte buď skupinu S.O.S. TMAŇ – telefon 702 030 015
nebo přímo Policii České republiky.**

APLIKACE HLÁŠENÍ ROZHLASU

Vážení spoluobčané,

naše mobilní aplikace „Hlášení rozhlasu“ má v tuto chvíli cca 200 registrovaných uživatelů z Tmaně a blízkého okolí. Právě aktuální události související s mimořádnými opatřeními proti šíření nákazy Covid-19 nám ukazují smysluplnost této aplikace. Požádal bych proto tímto všechny ty, kteří již aplikaci mají o pomoc. Aby každý z vás oslovil telefonicky či mailem, když už se nemůžeme zatím scházet osobně, některého z blízkých či přátel a tuto aplikaci mu doporučil. Pokud by každý z vás do této aplikace zapojil jen jednoho člověka, dostaneme se na číslo 400, které by již pokrylo více jak 1/3 obyvatel. Připomínám, že pro občany jsou veškeré služby této aplikace zcela ZDARMA. Předem všem děkuji.

APLIKACE HLÁŠENÍ ROZHLASU

NEUNIKLA VÁM INFORMACE, ŽE I VY MÁTE NYNÍ MOŽNOST ZÍSKAT RŮZNÝMI ZPŮSOBY VŠECHNY DŮLEŽITÉ INFORMACE O DĚNÍ V OBCI ?

STAČÍ SE JEN ZAREGISTROVAT, ZVOLIT ZPŮSOB JAKÝM CHCETE ZPRÁVY DOSTÁVAT A VYBRAT SI OBLASTI, KTERÉ VÁS Z DĚNÍ V OBCI ZAJÍMAJÍ.

ZMEŠKALI JSTE NĚKDY DŮLEŽITÉ INFORMACE ?

Nechejte si zasílat aktuality, oznámení a jiná upozornění SMS zprávami, e-maily, přes Facebook nebo aplikací pro chytré telefony.

Kulturní události, výstražná upozornění, odstávky vody, el. a jiné...

www.obectman.hlasenirozhlasu.cz

Nebo napište na e-mail ou@obectman.cz případně se přihlaste osobně na obecním úřadě.

Hlášení rozhlasu.cz

Je to snadné a zcela ZDARMA

SMS zprávy

E-maily

Chat

Aplikace pro chytré telefony

WWW stránky

Sociální sítě

S REGISTRACÍ VÁM PŘÍPADNĚ RÁDI POMŮŽEME PŘÍMO U NÁS NA OBEČNÍM ÚŘADĚ

VŠE JE ZDARMA!

MOBILNÍ APLIKACE

STAHUJTE ZDARMA

Aktuální informace z naší obce!

Hlášení rozhlasu.cz

ANDROID APP ON Google play

Available on the App Store

MAJITELŮM CHYTRÝCH TELEFONŮ DOPORUČUJEME ZVOLIT ZPŮSOB INFORMOVANOSTI PŘES MOBILNÍ APLIKACI

Z HISTORIE OBCE

850 let od první písemné zmínky o Tmani

Letošní rok je výjimečný v historii Tmaně. Připomínáme si významné výročí naší obce, a to 850. výročí první písemné zmínky o naší obci. Pojdme si společně připomenout toto významné výročí v historii naší obce a v jeho odkazu hledat nápady a myšlenky pro úspěšné pokračování v díle předcházejících generací, díky jimž je dnes Tmaň dobré místo k bydlení.

Báje a pověsti o Tmani a Louníně

V minulém díle jsme se podívali na Tmaň a její okolí v dobách, kdy Tmaň ještě nebyla Tmaní, jakou známe dneska. Než se dostaneme k připomenutí si konkrétních událostí a osob, na které narazíme v 850 leté historii naší obce, nastala ideální chvíle začít se do bájí a pověstí, které se po staletí váží k naší obci

V dobách, kdy ještě nebyl internet, se lidé mezi sebou více kontaktovali, více spolu hovořili, neboť to býval jediný způsob, jak se dozvědět novinky. Ve středu zájmu byly především sousedské záležitosti, zůstával však čas i na báje a pověsti. Pověst je epický útvar lidové slovesnosti v próze nebo ve verších. Pověst je chápána jako záznam o reálné události, text obsahuje zmínky o konkrétním místě a době. V základu pověsti je často reálný příběh, avšak díky ústnímu převypravování je toto reálné jádro pozměněno a zároveň je pověst obohacena o rysy fantastické a zapojena do literární tradice. Tato definice tohoto literárního útvaru platí i pro pověsti vztahující se ke Tmani, Lounínu nebo sousedním Koněprusům či Suchomastům. V tomto příspěvku nabídneme čtenářům našeho informačního zpravodaje postupně přehled pověstí a bájí tak, jak se postupně objevovaly zaznamenány v kronikách nebo regionálních tiskovinách. Vážení čtenáři, usadte se pohodlně a nechte se unášet dějem těchto pověstí. Ani na chvíli nezapomínejte na to, že na místo jejich možného děje se třeba díváte z okna svého bytu nebo rodinného domku, nebo místy jejich děje se touláte na procházkách po okolí naší obce. Zařazení této práce pod kapitolu o historii obce se může zdát příliš odvážné – když se však zaměříme na vlastní děj a pátrání po jejich historickém jádru, přenecháme profesionálním historikům nebo záhadologům, můžeme se i dobře poučit i pobavit. Bez ohledu na dobu, v které žijeme, stále platí, že bychom měli znát o místě svého bydliště co nejvíce informací z jeho minulosti.

Pověst o původu Tmaně

Mezi strmými vrchy Lejškovém, Kotýzem a Koukolovou horou se rozkládá Tmaň. Její název je prý odvozen od toho, že byla založena v hlubokém lesním údolí, kde i za jasného dne panovala tma. Také se říká, že zdejší statek dostal jako odměnu za hrůzný čin Tumma, jeden z vrahů sv. Ludmily, a po něm se osada původně jmenovala Tumaň. Temné vlivy jsou však v Tmani vyváženy čistotou vody, prýstící z hlubin. Na okraji tmaňského rybníčku vyvěral pramen, který údajně pomáhal prozívat bolavým očím.

Zlatá studánka

Ještě „za pohanských dob“ se jeden rybář usadil v ubohé chatrči pod divoce zvrásněnými skalami Kotýzu. Vzal si za ženu rusalku, která žila v hluboké tůni Suchomastského potoka. Vodní panna mu naháněla do nastražených vrší spoustu ryb, ale také mu porodila krásnou dcerušku. Pokřtili je jménem Květena.

Jenže ve skalách nad nimi žila zlá čarodějnice Mikuda a ta jim nepřála jejich štěstí. Když bylo Květeně dvakrát sedm let, počkala si na ni babice u cesty a úlisně se dívky zeptala, jestli už ji matka svěřila tajemství zlaté studánky.

Dívence tím nasadila brouka do hlavy. Od té chvíle Květena kudy chodila, tudy musela pořád myslet na záhadnou zlatou studánku. Nakonec už to nevydržela, vyhledala svou matku, a tak dlouho na ní naléhala, až ta jejím prosbám podlehl. „Jen jedna z nás smí znát zlatou studánku,“ řekla rusalka dcerušce se slzami v očích. „Tak zní starý zákon lesa. Ale přišel čas, aby se osud naplnil. Tedy poslouchej: pod hrbatou skálou nad tůněmi prýští z hlubin čirá voda. Cokoliv se do ní ponoří, promění se v ryzí zlato. Ale jestli se chceš vyvarovat neštěstí, použij studánku jen tehdy, když to bude opravdu nutné. A nikdy ponořenou věc nevytahuj z vody rukou!“ Pak dceři podala dlouhý vrbový proutek a navždy zmizela.

Rybář si zoufal nad ztrátou milované vodní žínky. Jako smyslů zbavený bloudil po skalách, až se z nich jednou vrhl dolů a ukončil tak svůj život. Tu se opět objevila čarodějnice Mikuda, litovala osiřelou dívku a laskavými slovy ji zvala k sobě do skalního hradu. Sotva však za nimi zapadla brána, změnila se roztomilá stařenka v zuřivou fúrii. Chytila Květenu za vlasy, vláčela ji po komnatě, švihala ji holí a neustále křičela, že chce okamžitě vědět, kde se nachází zlatá studánka. Květena hořce plakala, z očí jí místo slz padaly perly, ale krutou čarodějnici to neobměkčilo. Bila dívku tak dlouho, až se z jejích úst dozvěděla, že studánka je v lese na úpatí skal, hned nad velkými tůněmi. Na víc Mikuda nečekala a okamžitě se tam rozběhla. Našla zlatou studánku, ponořila do ní džbán – jenže netušila, že do vody se nesmí sahat a proměněné věci že se vytahují pouze pomocí kouzelného vrbového proutku. A tak jakmile čarodějnice Mikuda vnořila do studánky ruku, ihned se celá proměnila ve zlatou sochu. Květena se pak stala paní hradu Kotysu a šťastně na něm vládla po mnoho let.

Hrad Kotýz

Na strmé vápencové skále mezi osadami Tmaní a Koněprusy stával již za dob pohanských hrad Kotýs, jež vystavěl prý rytíř jménem Kotajs. Skála ona dosud Kotýsem sluje.

Pod hradem za Suchomastským potokem rozkládala se tehdy ves Budy. Dodnes místo ono nazývá se ve „Vescích“, což na dřívější ves skutečně upomíná. Z hradu vedla cesta dolíkem dřínovým hlubokému lesu „Tmaní“, jež obyvatelé vesnice Bud proto tak nazývali, že v něm i za nejjasnějšího dne temno bylo.

V době přechodné z pohanství na křesťanství, žila na Kotýsu dcera hradního pána, která byla velmi mírné a zbožné povahy. Často chodívala k lesu Tmaní, kde pod vysokým dubem na drnovém sedátku odpočívala. Jednou, usnuvši na sedátku, zdálo se jí, že k ní přijel na bílém oři krásný jinoch, sv. Jiří, který s ní o víře Kristově hovořil a ji poučoval.

Sen na dívku tak působil, že každého dne k dubu na procházku chodila a odpočívajíc toužila, aby se jí o sv. Jiří opětovně zdálo. Leč zbožné přání její se nevyplnilo.

Brzy po této události jela do Prahy, kdež dala zhotovit obraz sv. Jiří, jež pak zavěsila na onen dub. K obrazu každodenně chodila a nábožně se tam modlívala.

Po nějakém čase opět se jí zdálo o sv. Jiří. Proto dala nad obrazem jeho zbudovat dřevěnou kapli, ze které časem nynější farní kostel sv. Jiří povstal.

Hrad Kotýs byl po čase nepřáteli přepaden, rozkotán a s ním i ves Budy. Kostelík sv. Jiří byl však z rozkazu vůdce nepřátelského ušetřen, jelikož tento byl prý sám také ctitelem sv. Jiří.

Přemožení páni nestavěli již sídla svého na skále, nýbrž nedaleko ve tmavém a hlubokém lese Tmaní. I osada tam vznikla a dle lesa Tmaní byla nazvána.

Zkamenělá baba

Podle jiné verze pověsti jezdila proslulá čarodějnice z Kotýzu na svém koníku po úzkém vrcholu zvaném Hřebena od západu k východu a pletla přitom punčochu. Jednou jí klubko spadlo na zem a kůň na ně šlápl. Babka se rozzlobila a zvolala: „Bodejž si se propad!“ Jakmile kletbu vyslovila, otevřela se pod ní země. Hora ji i s jejím koněm navždy pohltila. Dodnes tam stojí zkamenělí v temné síni uprostřed skal.

Napadá mi, že inspiraci k této pověsti mohly být krápníkové útvary, zahlédnuté odvážlivci ve svitu pochodní uvnitř jeskyň, z nichž mnohé se opravdu mohly podobat zvířatům či lidem. Proč ale stařenka pletla za jízdy punčochu? Je zřejmé, že tady jde o zkreslenou připomínku dávné „přadleny lidských osudů“.

Začarované bludiště Ve vratech

Právě za obloukem Zlatých vrat (nazvaných později Axamitova brána podle zasloužilého jeskyňáře) se otvírá propastovitý otvor do země, zavalený velkými balvany. Pod nimi se kdesi skrývá ústí chodby, táhnoucí se daleko do nitra hory. Tam je prý uložena truhlice s nesmírnými poklady, hlídá ji však obrovitý černý pes s ohnivýma očima.

Některé z pověstí Kotýzu obsahují motivy známé i legend o blanických rytířích. Tak například baba Kotys jedné noci vzbudila v Koněprusích kováře a přikázala mu, aby vzal svoje nářadí a následoval ji. Vedla ho nahoru do skal a pak otvorem kamenných Vrat do hlubin hory. Tam stál v mramorové síni u mramorového žlabu jiskřivě bílý kůň. Kovář mu měl nahradit ztracenou podkovu. Když byl hotov, baba ho odměnila zbytky oškrábané rohoviny z kopyta. Kovář byl zklamán z takové odměny. Před mocnou babou se neodvážil protestovat, ale jakmile byl blízko domova, všechno to „svinstvo“ z kapes vyházel. Jistě už tušíte, že zbyteček rohoviny, který mu uvízl na dně kapsy se za svítání proměnil v ryzí zlato. Marně si pak kovář zoufal nad tím, že se z hlouposti zbavil nesmírného bohatství.

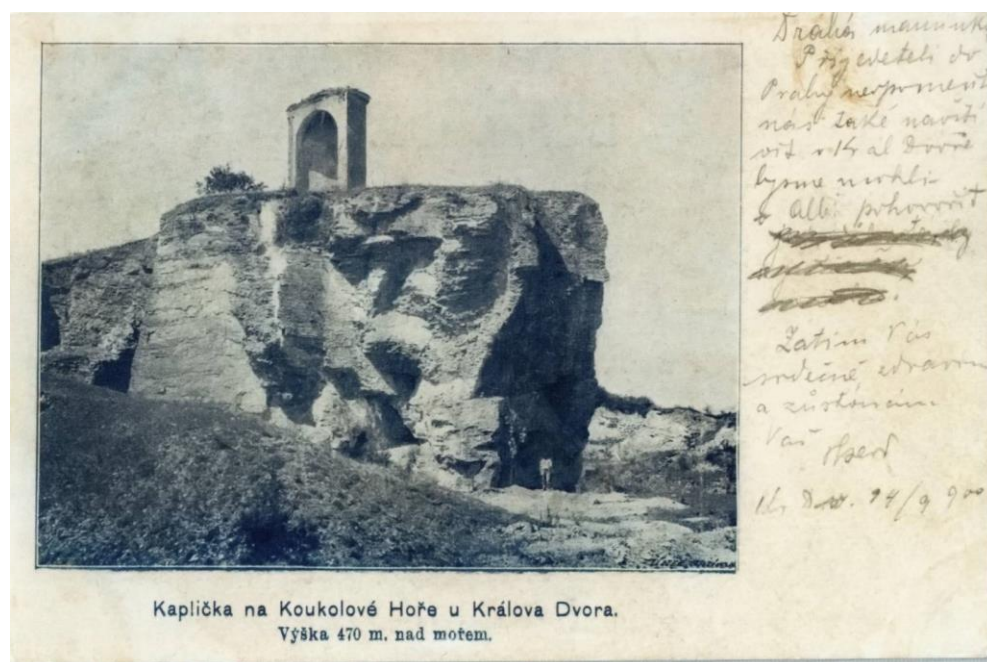
Jiná pověst říká, jak byl odměněn chudý pastýř za svoji skromnost. Jednou v poledne na Velký pátek si všiml, že vrata jsou otevřena dokořán a z nitra hory vychází záře, jako by tam plál oheň. Opatrně vstoupil a spatřil oslnivou nádhru pokladů baby Kotys. Neodvážil se ale ničeho dotknout a opět tiše odešel. Skála se za ním zavřela, když si pak chtěl vyklepat sandály, zjistil, že písek, který mu v nich uvízl, je zlatý. Prodal ho a měl se dobře.

V 19. století student, pronásledující na lovu lišku, vlezl za prchajícím zvířetem do otvoru za branou Zlatých vrat a ocitl se v nekonečném podzemním labyrintu. Tápal křivolakými chodbami a síněmi od druhé hodiny odpolední do jedenácté v noci, kdy byl konečně zachráněn lidmi ze vsi, kteří ho hledali.

Dnešním jeskyňářům se však ústí jeskynního systému pod Kotýzem doposud nepodařilo objevit.

Koukolova hora

Výrazný vápencový kopec (470 m n. m.) se tyčí severozápadně od Tmaně, nad vesnicí Popovicemi a dvorem Slavíky. Pozoruhodný výhled, skalnaté rázy a trosky rozpadlé kaple dávají jeho vrcholu romantický ráz. Ještě půvabnější však musel být v dobách, kdy ho pokrývaly ohromné, bizarně navršené balvany, které bohužel padly za oběť lomu.



Koukolova hora – pohlednice z roku 1900

Kaple bílé paní

Rytíř Kotajs míval prý na Koukolově hoře další ze svých hradů. Právě tady se dopustil zločinu, který mu přivodil věčné zatracení. Při návratu z nějakého válečného tažení zabil nevinnou dívku, jež se mu náhodou připletla do cesty. Podle jiné verze na Koukolově hoře dostihl svou zbožnou dceru, prchající před ním z Kotýzu a v návalu vzteku ji zabil. Od té doby se mu čistá dívčí duše zjevovala v podobě bílé paní a nedala mu spát. Kotajs, aby jí usmířil, rozdal své jmění chudým a na Koukolově hoře nechal postavit kapličku. Jakmile zpupný rytíř v nové kapli poprvé padl na kolena a prosil Boha o odpuštění, bílá paní zmizela a již se nikdy neobjevila. Ve skutečnosti stavebníkem kaple sv. Blažeje na Koukolově hoře nebyl loupeživý rytíř, ale ctihodný rektor Karlovy univerzity a majitel tmaňského panství Antonín Karel Mudroch. Svatyni – dnes již zničenou – nechal zbudovat roku 1832.

Prokletí rodu Koukolů

Jiný příběh vypráví, že hora se jmenuje podle zemanského rodu Koukolů z Popovic, kteří na ní mívali tvrz. Jeden z nich za bouřlivé noci svolával kletbu na své ubohé poddané a při tom se rouhal i samotnému Bohu. V tom nebe vzplálo ohněm a strašlivý rachot se rozlehl po celém okolí. Lidé z vesniček na úpatí hory s hrůzou hleděli jejímu vrcholu. Odvážili se tam až ráno, když bouře pominula. Spatřil, že zdi tvrze jsou rozmetány a rodina Koukolů zmizela. Všichni její členové prý byli proměněni v podivné oblé balvany, rozházené po srážech vrchu. Velké kameny byly zakletí muži a ženy a ty drobnější mezi nimi zkamenělé děti.

Loupežnická chodba

V 18. století měla Koukolova hora neblahou pověst. V jeskyňkách a dutinách mezi balvany na jejím vrcholu nacházeli skrýše obávaní lapkové, kteří přepadali pocestné na dálkové cestě při řece Litavce. Banda se často scházela k bujarým pitkám v osadě Popovicích, v bývalém hostinci U Štětků. Když ale žandáři hospodu obklíčili a vtrhli dovnitř, nenašli v lokále ani jednoho loupežníka. Uměli se snad zlosyni učinit neviditelnými? Odpověď byla mnohem jednodušší: ve sklepu hostince se nacházel dobře maskovaný vchod do podzemní chodby, která odtud vedla až na vrchol Koukolovy hory. Později byla tato chodba zazděna a nikdo už ji nedokáže najít.

Neposedné zvony

Starý mrzutý kostelník vyzváněl na věži tmaňského kostela sv. Jiří klekání, a přitom láteřil na tu namáhavou mizernou práci. V tom se jeden ze zvonů utrhl, vyletěl oknem věže a spadl do nedalekého rybníka. Ačkoliv vesničané rybník důkladně prohledali dlouhými bidly, háky i sítěmi, ztracený zvon se jim nepodařilo najít. Patrně je tam někde dodnes.

Připadá mě, že útěk zvonu do rybníka obrazně vyjadřuje esoterické tajemství spojené s představou kruhovitě se rozbíhajících vln na vodní hladině. Vždyť podobně vypadá neviditelný obraz zvukových vln, rozbíhajících se nad krajinou od bijícího srdce zvonu!

Říkalo se také, že tmaňští záviděli sousedům z nedalekého Borku zvučnější zvony v jejich kostele sv. Mikuláše. Jedné noci se tam vypravili a zvony tajně vyměnili. Ráno však našli původní zvony na svém místě. Zkusili to ještě několikrát, ale vždy se zvony vrátily zpět.

Po nějakém čase se na vrchu Lejškově začaly v trávě pastviny objevovat podivné kruhy. To prý země připomínala lidem, že na ní ležely zvony, které na tomto kopci při nočních přeletech z Tmaně do Borku odpočívaly. Zvláštní ... Jako bychom měli před sebou jednu z nejstarších zpráv o výskytu takzvaných „obilných kruhů“, které dnes tolik vzrušují záhadology! Nebo lze původ „magických kruhů“ spíše hledat v typickém kruhovém růstu podhoubí? Nenacházely se dokonce na Lejškově zbytky pravěkých kruhových svatyní, zvaných rondely?

Čertovy schody

Lidé z Tmaně si vyprávěli, že staré valy přetínající hřeben Kotýzu jsou zbytek hradu pyšného rytíře Kotase. Byl to násilník, trápil poddané a všichni v okolí se před ním třásli hrůzou. Jednou

jakýsi potulný mnich rytíře varoval, že jeho černá duše padne do moci ďábla. Ale rytíř se jen smál: „Kdyby se čert chtěl na mě dostat, musel by si napřed do strmých skal pod mým hradem vylámat pořádné schody!“

Následující noci probudil všechny obyvatele hrádku nezvyklý hřmot. Skály pukaly, rozestupovaly se a mezi nimi vznikaly stupně obrovského schodiště. Rytíř se zděsil, neboť pochopil, že čert ho vzal za slovo. Pekelník tesal do skal schody, a nakonec si po nich došel až nahoru pro hříšného kotýzského pána ...

Zajímavý přírodní útvar Čertovy schody byl již dávno zničen a zůstal po něm jen název největšího lomu Českého krasu.

Lounín

se skrývá mezi kopci na jižních svazích vrchu Vinice, jen kousek na západ od Tmaně. Prý zde kdysi stávala kamenná socha měsíční bohyně Luny.

Poklad vrahů

Podle pověsti se právě pod ochranu pohanské Luny uchýlili vrazi kněžny Ludmily, Tunna a Gommon, když po vykonaném ohavném činu prchali z Tetína. V kněžnině sídle prý uloupili i různé vzácné šperky, zlatý pohár a zejména drahými kameny zdobenou šněrovačku. Ty věci nedaleko dřevěného hrádku Lounína zakopali. Je to v oněch místech, kudy pak každodenně pastýř ovce honíval. I když bylo mnoho těch, kdo chtěli „poklad vrahů“ najít, nikdy se to žádnému nepodařilo.

Morové koule

Nenápadná studna, která se nachází nad rybníčkem na lounínském návsi, skrývá unikátní předmět lidové magie. Na jejím dnu ležívало sedm kamenných koulí, jež tam byly podle pověsti vloženy po zhoubné morové epidemii. Tehdy prý vymřeli všichni obyvatelé Lounína kromě jednoho. Ten jediný, který přežil, dostal nové jméno Skála, protože jako skála odolal přívalu smrti. Skálové pak patřovali k nejváženějším rodům v Louníně. Mrtvoly obyvatel byly pochovány na hřbetě hory mezi Lounínem a Zdicemi, na pastvině, kde se dodnes říká ve Světicích. Stával tam mohutný, zdaleka viditelný dubový kříž.

Vraťme se ale k podivným „morovým koulím“. Tyto útvary, vypadající jako by byly uměle vytvořeny, lidé často nacházeli zarostlé ve skalách v okolí a nepochybně to podněcovalo jejich fantazii. Podle geologů to jsou vápnité konkréce, usazeniny z roztoků, které zůstaly uzavřené v dutinách hornin. Škoda, že nevíme, jaké rituály se k nim původně vázaly. Napadá mě, že mohly souviset se symbolikou měsíčního úplňku a lunárních svátků. Každopádně vždy, když se obecní studna v Louníně čistila, byly kameny vyřaty a poté opět vloženy zpátky na dno, aby prý chránily vodu od morové nákazy.

autor Jaroslav Horáček

HISTORICKÉ FOTOGRAFIE Z TMANĚ – 9. DÍL

Jedním z prvních opatření vlády proti šíření epidemie při vyhlášení nouzového stavu bylo uzavření základních škol. Nahlédneme do nich společně alespoň zde, pohledem do historie tmaňských škol s přáním, aby se naše děti do školních lavic mohly vrátit co nejdříve...

Tmaňské školy

V roce 1741 vyučoval ve Tmani ve své vlastní chalupě č. p. 30 krejčí Václav Boubín. Důkaz o založení tmaňského školství pak podaly ručně psané pašije notami ručně okrášlenými, nalezené ve skříni na „muzikálie“ na kůru tmaňského kostela. Je na nich napsáno:

„Pašije Pána našeho Ježíše Krista, podle sepsání sv. Matouše 26-27 kapitola. Jest sepsána

léta Páně 1746 dne 16. Marti a jest sepsána ode mne Františka Boubína, ten čas cantora v Bykoši zůstávajícího.“ Na 2. straně uvnitř desek: *„Tyto pašije náležejí: Václavu Boubínovi, ten čas cantor tmaňský r. 1774.“*

Václav Boubín vyučoval ve Tmani 33 let a zemřel v 52 letech v roce 1774. Podle toho by bylo ve Tmani zahájeno vyučování v r. 1741 ($1774 - 33 = 1741$).

Po něm dědili školu i učitelské povolání jeho potomci až do poloviny 30. let 19. století.

Druhá tmaňská škola byla v původní faře (tehdy č.p. 42 - dnes naproti domu Gregoryho 6). Dům obci darovala tehdejší vrchnost a školní a farní patroni - Antonín a Dorota Zarabarovi.

Škola v budově č.p. 42 nestačila počtu žáků, nepomohlo ani vyučování v pronajatém sále hostince „U sokola“ v č.p. 71. Bylo nutno vyhotovit plány a rozpočet stavby nové školy a vše nechat schválit okresní školní radou.



1741 - první tmaňská škola v č. p. 30



Druhá tmaňská škola - Gregoryho 42
snímek z roku 1984 - dnes zbořená

foto: Pavel Klíka

Zpracováno, schváleno, základní kámen ke stavbě nové školy položen 9.4.1883.

Kronikář tehdy napsal: *Školní děti z obou tříd vedeny odpoledne ze školy k místu, kde každé kladivem na základní kámen třikrát udeřilo, pro upamatování na tu dobu, kdy ono každé do školy chodilo, a nová škola se stavěla.*

Výstavba školy, ač provázena finančními problémy a velkými spory s majitelem tmaňského zámku velkostatkářem Františkem Noltschem, byla dokončena a budova slavnostně vysvěcena 31. srpna 1884.



Třetí tmaňská škola - č.p. 80 od roku 1884
foto z roku 1930

Podrobný popis všech historických událostí spojených s tmaňskými školami je možno najít v tmaňské kronice sepsané kronikářem a řídícími učiteli Františkem Zajíčkem a Bohumilem Douskem.

CD-ROM „Tmaňské čítanky“, zpracované současným kronikářem Jaroslavem Horáčkem obsahují jak podrobnou historii tmaňského školství, tak i spoustu dalších údajů o Tmani i jejím bezprostředním okolí. (k dispozici na OÚ Tmaň)



Tmaňská škola dnes...

snímek z roku 2015

autor František Procházka

Základní škola a Mateřská škola Tmaň

Vážení čtenáři,
aktuální informace související s přijatými mimořádnými opatřeními naleznete –
www.zs.tman.txt.cz pro základní školu a www.ms.tman.txt.cz pro mateřskou školu. Děkujeme
za návštěvu našich internetových stránek v roce 2019.

Mgr. Růžena Kybikášová – ředitelka ZŠ a MŠ Tmaň

Mateřská škola

Hezký den milí rodiče, děti, babičky, dědečkové...

I když nyní naše školka zeje prázdnotou, není v ní slyšet dětský smích, nikdo se neučí, a vypadá to, že před sebou máme delší období, kdy se nebudeme vídat, rádi bychom Vám všem připomněli, jaké krásné chvíle jsme si společně užili ještě před tím, než byl provoz MŠ dočasně uzavřen.

Na začátku března jsme v rámci ekologické výchovy navštívili Naučné středisko Čabárna s programem „Co se děje v trávě“.

V tomto středisku jsme byli poprvé a již nyní můžeme prozradit, že jsme zde nebyli naposledy. Ačkoliv nám nepřálo počasí, všichni jsme byli z výletu nadšení. Děti viděly v rámci exkurze spoustu zvířat, každopádně hlavním cílem programu bylo seznámit děti s hmyzí říší naší přírody. Podrobněji se seznámily s některými zástupci hmyzu a jejich významem pro přírodu i člověka. Děti si zahrály na motýly, nasadily si křídélka a mohly se tak lépe vcítit do příběhu. Program byl veden velmi hravou a záživnou formou.

Během dalších dní jsme si začali ve školce povídat o Masopustu. Děti ze třídy Sluníček nám upekly i masopustní koláče.

Nyní je na základě rozhodnutí zřizovatele Mateřská škola Tmaň do odvolání uzavřena. Paní učitelky ale na děti samozřejmě nezapomněly a jsou v úzkém spojení jak s rodiči, tak s dětmi. Každá z paní učitelek připravuje a prostřednictvím emailu dětem zasílá pracovní listy, omalovánky, ale i tipy na domácí tvoření s rodiči. Chceme dětem, alespoň takhle na dálku, dny strávené doma zpestřit.

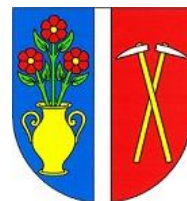
Velice nás všechny mrzí současná situace. Myslíme na Vás a přejeme Vám všem hodně zdraví a pevné nervy k zvládnutí těchto těžkých dní.

Děkujeme a ještě jednou Vás všechny moc zdravíme.

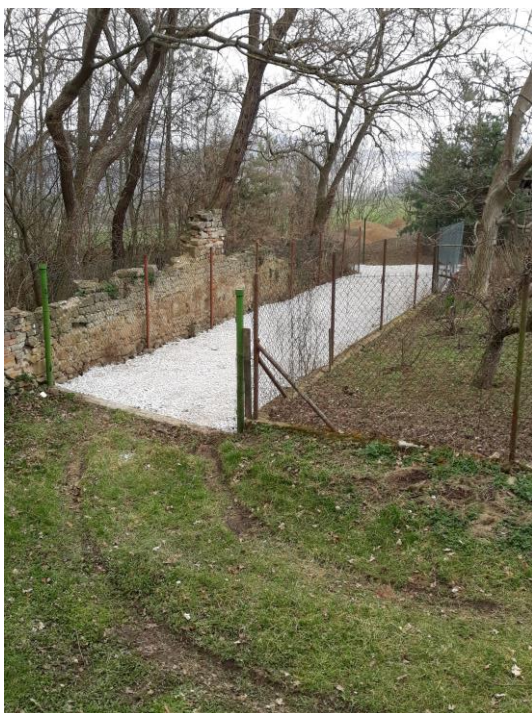
autor Veronika Bejlková



Z DĚNÍ V OBCI...



Cesta pro pěší podél zámecké zdi



I když se to možná může nyní občas zdát, ani přes všechna nouzová opatření se život v obci zcela nezastavil. Právě v časech zlých je každá pozitivní informace impulsem i nábojem do lepších zítřků, které jistě brzy nastanou. Právě o takovou informaci bychom se rádi s vámi podělili. Na základě směny pozemků s původním majitelem se nám podařilo obnovit cestu podél zámecké zdi, kterou v minulosti využívalo mnoho vašich předků při svých cestách z Chaloupek do centra obce či na místní hřbitov a zpět. Budeme velice rádi, když bude tato cesta v budoucnu opět podobně využívána a ušetří některým z vás pár minut či jen pár kroků.

A když již zmiňujeme náš místní hřbitov, i zde jsme vybudovali něco nového. Vzhledem ke skutečnosti, že studna, která zde léta sloužila, byla již zcela vyschlá a ani její rekonstrukce nepomohla k tomu, aby vám voda z ní mohla být k dispozici při úklidu náhrobků, vybudovali jsme před hřbitovem podzemní nádrž, jenž bude pravidelně cisternou doplňována a vy tak budete mít na hřbitově i v letních suchém období dostatek vody k údržbě hrobů.



KULTURA

V DOBÁCH NOUZOVÉHO STAVU

ANETA ŠPAČKOVÁ a LUKÁŠ VESELÝ
zvou všechny své příznivce
v neděli 5. dubna 2020 od 17:00 hodin na
LIVE KONCERT ONLINE
živě na facebookové stránce obce Tmaň



Pro všechny ty, kteří i za nás bojují denně se zákeřným virem...
Pro všechny ty, kteří trpělivě dodržují všechna opatření vlády...
Pro všechny ty, kteří musejí být doma v karanténě...
Pro všechny ty, kteří chtějí zlepšit náladu a dodat optimismus...
Pro uzdravení těch, které již nemoc postihla...



OBECNÍ ÚŘAD VE TMANÍ

VYHLAŠUJE SOUTĚŽ VE VÝROBĚ

VELIKONOČNÍCH KRASLIC

SOUTĚŽNÍ KATEGORIE:

NEJ - BAREVNÁ KOMBINACE
NEJ - ORIGINÁLNĚJŠÍ VÝTVOR
NEJ - NÁVRAT K TRADICI

VĚKOVÉ ROZDĚLENÍ SOUTĚŽÍCÍCH:



SENIORŮ
DOSPĚLÍ
DĚTI



**VŠECHNY DĚTI, KTERÉ SE SOUTĚŽE ZÚČASTNÍ
SE MOHOU TEŠIT NA SLADKOU VELIKONOČNÍ
ODMĚNU !!!**

Termín soutěže:

Soutěž je zahájena ihned po jejím zveřejnění a příjem soutěžních velikonočních kraslic (tedy vyfouknutého dutého vajíčka, zbaveného bílku a žloutku) bude ukončen dne 10. dubna 2020 ve 12:00 hodin.

Způsob předání:

Vaše výrobky (max. 3 kusy za osobu) opatrně zabalte do libovolné vystlané krabičky či sáčku a **nezapomeňte** přidat kartičku s údaji o vás (jméno a příjmení, adresu bydliště, váš věk, případně mail a telefonní číslo). Následně nás kontaktujte na telefonu 733 645 455 nebo 724 181 085, abychom se domluvili na způsobu převzetí. Vzhledem k nouzovému stavu a nařízení o omezeném pohybu osob budeme preferovat variantu, kdy si pro výrobek přijedeme my osobně a vy tak můžete zůstat doma v bezpečí.

Vyhlášení vítězů:

Všechny vaše soutěžní výtvořky budou po skončení nouzových opatření vystaveny anonymně (tedy bez vašich jmenovek) v Kulturním domě ve Tmání, kde sami návštěvníci výstavy rozhodnou o vítězích v jednotlivých soutěžních kategoriích. Nejpovedenější výrobky budeme průběžně zveřejňovat na našich fcb stránkách.

NÁBOŽENSKÝ ŽIVOT VE TMANI

Církev římskokatolická

Mše sv. v římskokatolickém kostele sv. Jiří ve Tmani se nyní z pochopitelných důvodů nekonají.

Aktuální ohlášky nebo informace o životě v Římskokatolické farnosti Žebrák najdete na webových stránkách www.farnostzebrak.cz.

Aktuálně nyní úspěšně probíhá v rukou odborníků oprava hlavních historických dveří od kostela sv. Jiří ve Tmani.



Církev československá husitská

Pravidelné bohoslužby se nyní ve Tmani nekonají, ale budou opět obnoveny až to bude možné. Informace najdete na FB stránkách Náboženské obce ČČSH ve Tmani.

Milí přátelé, bratři a sestry.

Srdečně Vás všechny zdravím za Náboženskou obec Církve československé husitské ve Tmani.

Nemáme sice nyní možnost se setkávat, při letmém pozdravu se v rouškách málokdy poznáváme, ale věřte, že na Vás všechny při modlitbách myslím.

Čas postní je letos opravdu silný a nejinak to bude s Velikonocemi.

Učíme se orientovat v nelehké situaci, kterou neznáme a ručička kompasu, ta směrovka, která nám určovala, kde je sever a jih se najednou asi zbláznila. Padají jistoty, o které jsme se opírali a je třeba to přijmout, nepanikařit a jak slýcháte ze všech stran, být k sobě ohleduplní.

Mnozí pomáháte, díky vám za vaši v pravdě bratrskou pomoc, jste tím i příkladem pro své děti i ostatní. Vy, kdo nemůžete, nebo jste právě na pomoci druhých závislí, nejste přítěží a o pomoc bez pocitu viny nebo studu požádejte, pokud jste v tísní. Vy jste tím, na kom se projeví láska bližního.

Jen velmi prosím ty, kteří neprohlédli a ubírají se stále cestou ke zkáze, aby tak nečinili pro dobro své i svých bližních. Přeji i vám mnoho Boží pomoci.

Bůh není v karanténě a vyslyší a navštěvuje každého, byť se nám to tak nemusí zdát.

Neboť je tam, kde jste se usmáli, zavolali člověku potřebnému, obdarovali jste někoho ušitím roušky, udělali si čas, pohráli si s dětmi, dali jste kus sebe, modlili se za nás všechny. A nikdy nezůstane nic z toho nezapočteno, nikdy nic i z těch nejmenších skutků dobra nezmizí, proměňují lidská srdce a věřte, že jejich působení je mocnější než vir.

Láska bližnímu je projev Boží přítomnosti, to je cesta Kristova.

Dětské centrum Světlušky

Dne 7. března 2020 - Poslední Světlušková „Víkendovka,, a závoz pomoci „na poslední chvíli“ do Ekocentra zvířecí Pohoda v Bzové.“

Děti z Dětského centra Světlušky při Náboženské obci Církve československé husitské vyrazily v sobotu 7. března na výlet po tmaňském okolí. Počasí nám vyšlo, den byl pestrý. Viděli jsme stádo muflonů, podléšky, plicníky, podběl, skály, potok, Havlíčkův mlýn. Nově zvolená předsedkyně Rady starších CČSH ve Tmani - Dita Laudová (vnučka mlynáře Havlíčka, člena CČSH ve Tmani) nás ve mlýně pohostila čajem a perníkem, oheň v krbu vesele praskal, ohřívali jsme se, povídali si a čerpali z krásné atmosféry. Venku jsme pak za dobré pohoštění pomohli nosit větve na oheň při čištění okolí potoka. Děti si užily práci i legraci, a když zmizela hromada větví, rozloučili jsme se a podél potoka došli k Čerťákům - Vápence Čertovy schody, odtud pak lesem zpět do Tmaně. Vrátili jsme se až před šestou večer, unavení, ale plni dojmů. Bohužel jsme netušili, že tento výlet bude na delší čas náš poslední. Vzpomínky nám však zůstanou a kdykoliv je můžeme v paměti najít. Máme se na co těšit. Děkujeme za krásné přijetí ve mlýně i za pozvání k „Havlíčkům“ na stolní tenis a prohlídku turbíny až pomine doba virů.

*Milé Světlušky i nesvětlušky, děti naše zlaté,
letos padla většina našich plánů v DC Světlušky na březen i duben a jak to bude dál to uvidíme.*

Pokud máte chuť, domluvte se s rodiči a napište mi na FB(@svetluskymtan) nebo mailem : jana.jeska@seznam.cz, či dopis do schránky na Sboru, jak to teď zvládáte, co děláte, co vás baví, co vám chybí, nechybí a co byste rády zase společně zažily. Bohužel společné pletení pomlázek to letos nebude, ani vyrábění písťalek, ale když vám rodiče někde seženou proutky, pošlete fotku, jak se vám dílo povedlo. Alespoň uvidíme, co jste si z minulých let zapamatovaly ;). Nejlepší výtvar má u mne jeřáby pro štěstí do okénka ♥ nebo ručně malovaný obrázek. Chlapcům mohu odměnu a barvy přizpůsobit.

Pozor! Pomlázka nebo písťalka má být vlastní dílo! Ne, že to za vás udělá někdo jiný :).

♥ Památku na letošní MASOPUST 2020 máte u mne na Velikonoce připravenou;). Vaše masky byly báječné! Jen uvidíme, jak se situace vyvine.

♥ Kdo by se chtěl i letos připojit k Celostátnímu Čtení BIBLE, domluvte se s rodiči a pošlete fotografii nebo video. Pamatujete si na malování obřího obrazu Poslední večere, Poslední večeri- živý obraz, co je charošet a co jsou macesy, na čištění křížku na Louníně? Tolik jsme toho už zažili. Dokonce už jsme letos, jako kdybychom to předešli, vytvořili k Velikonocům 2020 skleněný obraz „Vzkříšení“ ve sklářském ateliéru WAGA v Málkově. Přece to kvůli „koroňáku“ letos nevzdáme! Vždyť už s námi pořadatelé po těch letech počítají :). Tmaň a DC Světlušky už znají jako úspěšného aktéra i v jiných koutech naší vlasti.

♥ Děkujeme všem paním učitelkám a učitelům a přejeme dodatečně k jejich svátku hodně inspirace, sil a posíláme pozdrav.

Vy, kdo chcete namalovat obraz Jana Amose Komenského do výstavy, máte možnost za své dílo získat jedno vydání Orbis Pictus (Svět v obrazech). Je to moc pěkná kniha v novém kabátě s ilustracemi pana Sokola, z které se můžete dozvědět, co možná ještě nevíte a seznámit se i s Angličtinou a Latinou.

autor Jana Šmardová

DOBROVOLNÍ DÁRCI KRVE

Stalo se již tradicí, že v rámci prvního Veřejného zasedání zastupitelstva obce Tmaň zveme ty, kteří neváhají darovat bezplatně nejcennější tekutinu ve prospěch záchrany života jiných a kteří svým počtem odběrů překročili v loňském roce některý z dárcovských milníků.

Nejinak tomu mělo být i letos, ale události posledních dní a s nimi spojené vyhlášení Nouzového stavu nám naše plány překazilo. Z důvodu omezeného pohybu osob a zákazu shromažďování bylo Veřejné zasedání zrušeno, a tak nám nezbývalo nic jiného, než zvolit náhradní variantu a každému dárci popřát individuálně, ať již osobní návštěvou v bezpečné vzdálenosti a s rouškou na obličeji nebo zprostředkovaně, zasláním děkovného listu a dárkového balíčku.

Za svůj první odběr jsme tedy touto netradiční formou poděkovali paní Janě Hálové, panu Petru Krejčímu ml. a panu Michalu Sarvašovi. Držitelkami bronzové medaile prof. Jánského za desátý odběr krve v loňském roce stala paní Jana Bielichová, Hana Dolanská, Radka Foltýnová, Pavlína Vinšová a Klára Lukášová. Dvacátý odběr oceněný stříbrnou medailí prof. Jánského mají za sebou již pánové Ondřej Svoboda, Tomáš Sobolík ml. a František Růžička ml. Na zlatou medaili za čtyřicet odběrů dosáhli v loňském roce paní Karolína Horáková a pan Jaromír Krátký. Všem oceněným ještě jednou velmi děkujeme za vzornou reprezentaci obce. Stejně poděkování ale směřuje všem našim občanům, kteří jsou dobrovolnými dárci krve. V našich obcích je to celkem 72 občanů, což je jistě pěkné číslo. V loňském roce darovalo alespoň jednou krev 51 z nich a celkem bylo provedeno 161 odběrů. Všem děkuji za každou kapku, máte naše uznání i náš respekt.

Je však nutné přiznat, že tyto počty celostátně stále klesají a proto bych tímto rád vyzval ty, kteří by se k našim dárcům chtěli přidat, ať nás neváhají kontaktovat.

Jen v jednom případě jsem při „nouzovém“ předávání ocenění udělal výjimku. Byl k ní totiž mimořádný důvod. Svůj poslední dárcovský odběr absolvoval pan Zdeněk Motyka, který svůj počet dobrovolných dárcovských odběrů zakulatil na úctyhodné číslici 111. Bylo proto mojí povinností i ctí zároveň, poděkovat Zdeňkovi za všechny ty neznámé, kterým svým odběrem pomohl.



starosta obce

Doporučení pro veřejnost ze dne 22.3.2020 ([stáhnout v PDF](#))

Milí Češi a Moraváci na jedné karanténní lodi,

víme, že jste ve stresu a pod tlakem. Neexistuje sice žádná zázračná rada, jak na dálku zatočit s úzkostí, psychickými potížemi či virem samotným, ale jako kliničtí psychologové a psychoterapeuti jsme pro vás připravili stručný soubor doporučení, který vám v tyto dny snad přijde k duhu.

Co mohu prožívat:

- Můžete prožívat úzkost, vztek, frustraci, bezradnost. Následně můžete prožívat i stud a vinu za své projevy. Může vám to být jedno a být nad věcí. Můžete se nadměrně pozorovat a všimát si každého zakašlání. Všechny tyto projevy jsou normální.
- Každá krize někdy skončí, každá epidemie přejde. V historii přešly horší nákazy. Koronavirus není mor, nezabije vše živé, na co sáhne. Pro většinu populace tak neznamena přímé ohrožení života.
- Dodržování současných opatření je klíčovým aktem ohleduplnosti k těm, jejichž životy nákaza ohrozit může (především senioři a již dříve nemocní). Když se zahltí zdravotnický systém, nebude umět pomoci těm, kteří to potřebují. Noste roušky.
- Epidemie a přijatá opatření omezí náš „plnotučný“ život a mohou přivodit finanční potíže, ale bude to mít řešení. Každý problém má totiž své řešení. To ale přijde na řadu, až se s nákazou vypořádáme. Zatím nic neplánujte.
- Náš organismus dokáže nést velkou míru zátěže a nepohodlí. Pro lidstvo to není nic neobvyklého, jen jsme na to trochu zapomněli. Je normální nemít se vždycky jen dobře.

Co mohu dělat sám za sebe:

- Zkuste aktivně pracovat na svém klidu a dobré náladě. Tak jako vás dokážou strhnout negativní emoce a špatné zprávy, dokážou to i ty pozitivní a dobré. Pokud máte někoho nakazit, zkuste ho nakazit optimismem.
- Po odeznění naštvaní, brblání a strachu si lidi nakonec začnou pomáhat. Buďte k sobě laskaví a nehleďte viníka (vláda, lyžaři atd.), i když je to přirozené. Většina lidí skutečně nechce nikoho vědomě nakazit. Hleďte způsob, jak být platní druhým.
- Naordinujte si mediální dietu. Není třeba neustále sledovat zprávy v TV, a ještě je aktivně vyhledávat na internetu. Můžete si být jisti, že nic důležitého vám neuteče. Ignorujte konspirační teorie a věnujte se i něčemu jinému, než je koronavirus.
- Karanténa nejsou prázdniny. Najděte si pevné body v každodennosti a stanovte si režim. Využijte nucené volno na dodělání domácích restů. Dovolte si izolovat se od členů rodiny v jiném pokoji. Nesnažte se dořešit dřívější rodinné spory právě teď.



- Karanténa není ani mejdan. Kocovina zhoršuje psychickou kondici a náladu, nepřehánějte to.
- Mluvte o situaci se svými dětmi (i ti nejmenší vnímají váš neklid) a uklidněte je sdělením, že jim vážné nebezpečí nehrozí, ale musíme chránit babičky a dědy a nemocné lidi.
- Pohyb, spánek, strava, ohraná píseň stále dokola, samozřejmě v rámci možností.
- Pokud to umíte a troufnete si, skutečně se zastavte. Každá krize je příležitost a můžeme si z ní něco odnést. Třeba zjištění, že lze přežít i bez víkendu stráveného v nákupáku. Že spousta našich potřeb přichází s nabídkou zvenčí, ale ve skutečnosti toho zase tolik nepotřebujeme. Atd. atp., každý podle svého filozofického rozpoložení.
- Nechovejte se jako nemocní, pokud skutečně nemocní nejste.

Co mohu dělat ve vztahu ke zdravotníkům:

- Pokud nemáte žádné příznaky, nebo jen lehké, nechodte se testovat na koronavirus a zůstaňte doma. Jestli máte z viru strach, nedává žádný smysl chodit tam, kde je ho nejvíc.
- Nelžete lékařům o svých symptomech a pobytu v zahraničí.
- Chovejte se ke zdravotníkům slušně, i když jste sami ve stresu. Oni jsou ve větším.
- Vyjádřete podporu zdravotníkům, prodavačům, policii a dalším skupinám, které jsou nejohroženější a fungují na hraně svých sil, potřebují to.

Co mohu dělat, když mě přepadne větší úzkost:

- Pokud vás přepadne silnější úzkost, zkuste tzv. trojúhelníkové dýchání: Začněte volným výdechem. Poté pomalý nádech nosem (při kterém v duchu počítáte od 1 do 4), zadržení dechu (stejně počítání), pomalý výdech ústy (stejně počítání). Několikrát opakujte.
- Hlavním zdrojem úzkosti jsou naše myšlenky. Ty je třeba zastavit. Použijte k tomu svých pět smyslů, zastavte se a jednoduše si zkuste říct nahlas nebo v duchu, co právě teď vidíte, slyšíte, hmatáte kolem sebe, cítíte a jakou chuť vnímáte v ústech. (Jde o konkrétní jednoduché věci, např. vidím stůl, slyším tikat hodiny atd.). Dostanete se tak do přítomnosti, dál od myšlenek a úzkosti. Zkuste použít kdykoli, když se vaše myšlenky na budoucnost začnou vymykat kontrole.
- Jiný způsob používá US armáda: zastavte se, třikrát se pomalu nadechněte a vydechněte (aktivujete tzv. parasympatikus) a uvědomte si, co právě teď prožíváte a kde jste. V duchu pojmenujte tři věci, které vidíte kolem sebe. Opět je to způsob, jak se zakotvit v přítomnosti a jak předcházet neuvědomovanému stresu. Klidně střídejte všechny postupy.
- Zatřepete se. Ano, zní to divně, ale zkuste nekoordinovaně protřepat celé tělo, dokud je vám to příjemné. Drobné svalové snopce ve vašem těle mohou být napnuté, aniž to vnímáte. Snížíte tím mj. pravděpodobnost následků dlouhodobého stresu (třepání je základ metody TRE® používané ve válečných oblastech).



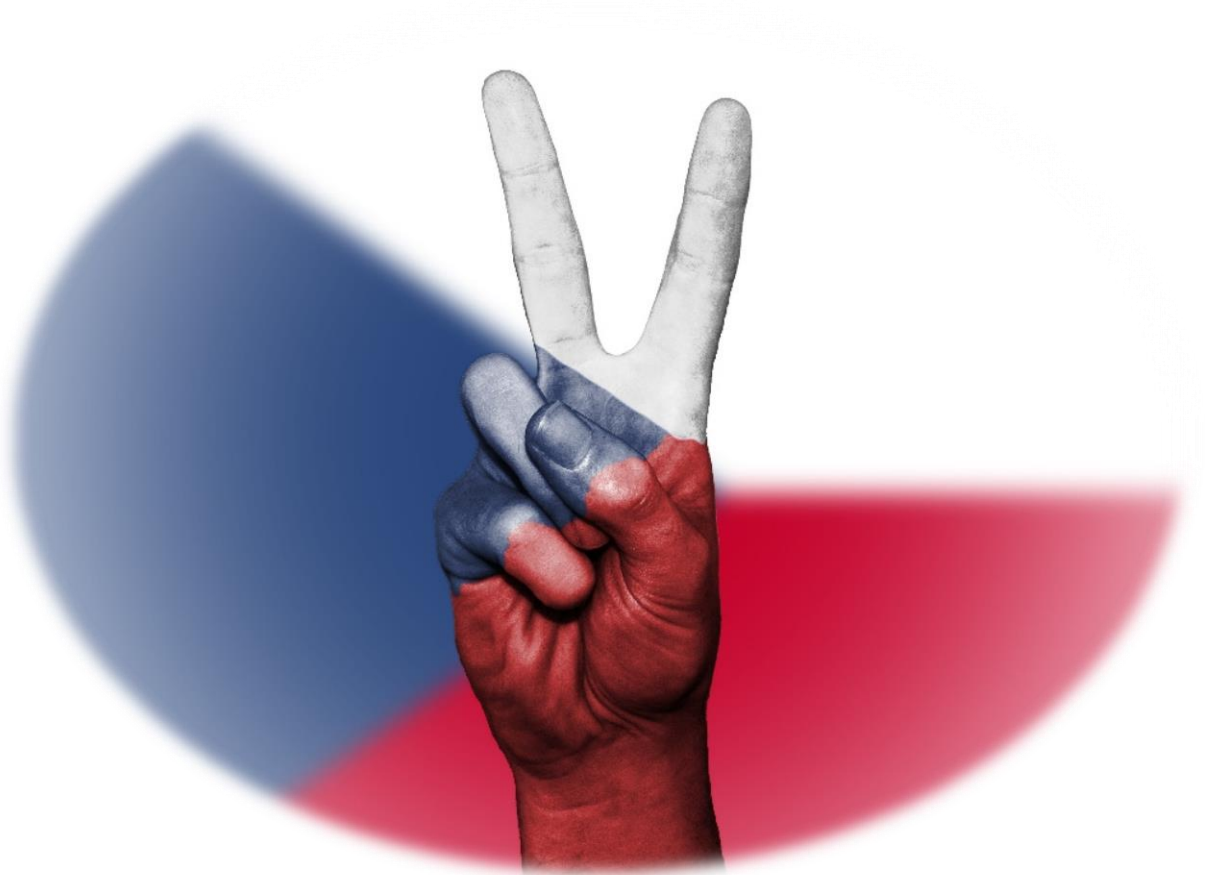
Asociace klinických psychologů
České republiky, z. s.

- Jestliže jsou vaše obavy a psychické potíže větší, než sami zvládáte, kontaktujte telefonicky nebo elektronicky psychology, které najdete na internetu. Mnozí kolegové jsou připraveni na poskytování krizové intervence na dálku. Seznamy např. zde: www.delamcomuzu.cz, www.akpcr.cz/koronavirus.

Opatrujte se a držte se. Tohle zvládneme.

PhDr. Adam Suchý, klinický psycholog a psychoterapeut, Olomouc

Doc. PhDr. Miroslav Světlák, PhD., přednosta Ústavu psychologie a psychosomatiky, Brno



OBZOR – informační časopis Obce Tmaň.

Registrováno na Ministerstvu kultury ČR – evidenční číslo: MK ČR E 10531

Vydává Obecní úřad Tmaň, IČO: 00233901. Internetové stránky: www.obectman.cz.

Adresa redakce: Obecní úřad Tmaň, 267 21 Tmaň. E-mail: ou@obectman.cz.

Nepodepsané příspěvky připravil redakční kolektiv ve složení:

Frühling Jaromír, Horáček Jaroslav, Vinšová Petra, Závorová Marcela, Soukupová Jiřina.

Redakční uzávěrka vždy 20. na příští měsíc.

Toto číslo vyšlo 1. dubna 2020.

Cena výtisku - zdarma